

Uppföljning
Program för hållbar utveckling
Region Örebro län
2024

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Sammanfattning	3
3 Mål och indikatorer	5
3.1 Övergripande mål: God hälsa och livsmiljö	6
3.2 Övergripande mål: Jämlik och jämställd	10
3.3 Övergripande mål: Ansvarsfull resursanvändning	15

1 Inledning

Hållbarhetsredovisningen för Region Örebro län 2024 är en uppföljning av hur verksamheter i organisationen bidrar till målen i Program för hållbar utveckling 2021-2025. Syftet med programmet är att ge en samlad beskrivning av hur Region Örebro läns verksamheter ska arbeta för en hållbar utveckling i linje med Agenda 2030, FN:s globala mål för hållbarhet. Målet är att skapa välfärd och livskvalitet när vi bedriver vår verksamhet, samtidigt som vi säkerställer kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov.

Region Örebro län ska arbeta för att hållbarhet ska vara integrerat i ordinarie verksamhet. Att målen i programmet implementeras i organisationen är därför en viktig framgångsfaktor. Nämnder och förvaltningarnas ledningsgrupper ansvarar för att inriktningsmål i programmet implementeras i verksamhetsplaner och att aktiviteter genomförs som bidrar till att målen nås.

2 Sammanfattning

Hållbarhetsredovisningen 2024 för Region Örebro län är den fjärde uppföljningen av Program för Hållbar utveckling 2021-2025. Hållbarhetsredovisningen utgår från de övergripande målen, "God hälsa och livsmiljö", "Jämnt och jämställt" samt "Ansvarsfull resursanvändning". Under dessa mål finns ett antal inriktningsmål som beskriver vad som ska prioriteras under programperioden. Kopplat till inriktningsmålen finns 49 indikatorer. I denna rapport redovisas utfall för respektive indikator för verksamhetsåret 2024. Bedömningen av målpuppfyllelse görs enligt nedan:

- Helt - målet uppnått eller överträffat
- Delvis - målet inte uppnått men utvecklingen går åt rätt håll
- Inte alls - målet inte uppnått - utvecklingen går åt fel håll eller för långsamt

I tabellen redovisas utfallet för de tre övergripande målen och de 49 indikatorerna. Resultatet inom parentes avser utfallet för år 2023.

Övergripande mål/bedömning			
God hälsa och livsmiljö	2 (4)	7 (8)	6 (3)
Jämnt och jämställt	4 (4)	11 (11)	0 (0)
Ansvarsfull resursanvändning	10 (8)	6 (5)	3 (6)
Summering	16 (16)	24 (24)	9 (9)

Sammanställningen av utfallet för år 2024 visar att de största förändringarna har skett inom områdena "God hälsa och livsmiljö" och "Ansvarsfull resursanvändning". Det ekonomiska läget i regionen har gjort att flera områden har nedprioriterats på grund av resurs- eller personalbrist, trots att vissa investeringar skulle löna sig

ekonomiskt på längre sikt. I vissa fall har besparingskraven även haft positiva effekter på hållbarhetsmålen, exempelvis genom minskade inköp, minskat matsvinn och en halvering av flygresor. Samtidigt förutsätter många hållbarhetsmål utrymme i budgeten. Tydliga prioriteringar behöver göras och riktade åtgärder vidtas för att målen ska kunna uppnås och den utveckling som programmet syftar till ska bli möjlig.

God hälsa och livsmiljö

För att se hur stödet till goda levnadsvanor utvecklas i regionen följs andelen som blivit tillfrågade om sina levnadsvanor vid besök på vårdcentral. Andelen som blivit tillfrågade om sina levnadsvanor har minskat under året, och är nu nere på samma nivå som vid hållbarhetsprogrammets början, 2021. Minskningen förklaras delvis av införandet av det nya journalsystemet samt att hälsofrämjande insatser inte prioriterats under året.

Klimatpåverkan från måltider fortsätter att minska. För att nå målet behövs dock att både patienter och personal väljer grönsaksrätter i högre utsträckning, det vill säga gör fler val i enlighet med kostråden. Andelen inköp av ekologiska livsmedel fortsätter att minska och målet bedöms nu inte som möjligt att nå. Skälet till att verksamheten i högre utsträckning väljer konventionellt odlade livsmedel är ökade besparingskrav.

Målet om att våra fastigheter ska vara inventerade med avseende på biologisk mångfald till år 2025 ser inte ut att kunna nås, då arbetet nedprioriterats med anledning av den ekonomiska situationen.

Antibiotikaförsäljningen minskade både i länet och nationellt fram till pandemin, men ökade därefter. Årets resultat visar dock att den trenden har brutits och försäljningen minskar åter. Både förskrivning och expedieringar minskar för 10 av 11 prioriterade miljöbelastande läkemedel. Arbetet med riskbedömningar för att fasa ut kemikalier med särskilt farliga ämnen har delvis avstannat, främst på grund av minskade personalresurser. Det har lett till mindre stöd och färre utbildningsinsatser för kemikalieriskbedömare i verksamheterna. Koldioxidutsläppen från tjänsteresor har minskat med nära 25 procent sedan 2015. Under 2024 minskade utsläppen från flygresor med över hälften jämfört med föregående år, och utsläppen från privata bilresor i tjänsten sjönk med 17 procent. Samtidigt har utsläppen från inköpta drivmedel ökat med 25 procent, trots att den totala drivmedelsförbrukningen minskat med 8 procent. Detta beror på att Region Örebro län i högre utsträckning tankat fossil diesel istället för HVO100, samt på den slopade reduktionsplikten. För att nå regionens klimatmål krävs en övergång från diesel till HVO100 samt att bensindrivna bilresor i högre grad ersätts med elbilsresor eller andra mer hållbara transportalternativ. Målet kan nås genom att prioritera fossilfria drivmedel.

Jämlikt och jämställt

De epidemiologiska underlagen visar fortsatt skillnader i hälsa bland länets befolkning. Förutom betydande skillnader mellan olika grupper och geografiska områden i förutsättningarna för hälsa och hälsoutfall, ses en ökad psykisk ohälsa och psykiska besvär bland unga och bland kvinnor. Andra utmaningar är låg måluppfyllelse i grund- och gymnasieskola, geografiska skillnader i tillgänglighet och barn- och ungas tillit till vuxna och samhället. Fler åtgärder för att utjämna påverkbara skillnader och främja en jämlik och jämställd hälsa behöver genomföras. För att stödja beslutsfattare har ett underlag tagits fram som belyser hur olika beslut påverkar folkhälsan. Andra insatser inkluderar riktade hälsosamtal i norra länsdelen och satsningar på ökad hälsolitteracitet bland nyanlända.

För att möta behoven hos personer med funktionsnedsättning har olika åtgärder genomförts, till exempel tillgänglighetsanpassning av Bergslagsleden och busshållplatser. Samtidigt efterfrågar brukarorganisationer mer kunskap hos regionens medarbetare om sina målgrupper och behov av ett bättre bemötande i regionens verksamheter.

Som en del av arbetet med en regionövergripande modell för dialog med barn och unga har en SMS-tjänst arbetats fram under året för att nå målgruppen och bjuda in till dialoger. Arbetet för att stärka barns och ungas delaktighet har fortsatt.

Årets sparbeting har begränsat möjligheten till mer omfattande utvecklingsarbeten och påverkat möjligheten att erbjuda kompetensutveckling inom flera områden. Även arbetet med breddad rekrytering har påverkats. Utbildningar i klarspråk och tillgänglig kommunikation har genomförts. Som tidigare konstaterats behövs fortsatt arbete med att öka normmedvetenhet och inkludering för att främja delaktighet. Sammantaget krävs fler insatser för ökad jämlikhet och jämställdhet.

Ansvarsfull resursanvändning

Under årets livsmedelsupphandlingar har insatser gjorts för att främja inköp av närproducerade livsmedel. Fler leverantörsdialoger har genomförts och mer tid har avsatts för uppföljning, vilket medfört fler anbud per upphandling samt ett ökat samarbete med leverantörer. Flera insatser har gjorts för ökad avtals- och köptrohet.

Energianvändningen har minskat med 5,5 procent sedan 2021, men de flesta energibesparande åtgärder har pausats av ekonomiska skäl. Andelen egenproducerad förnybar el har ökat något under året, men det långsiktiga målet kopplat till solel bedöms inte vara möjligt att nå eftersom utbyggnad av planerade solelanläggningar pausats.

Matsvinnsmålet nåddes, och såväl tallriksvinn som lagringssvinn och serveringssvinn minskade under året. Mängderna avfall från sjukhusen har minskat jämfört med 2023 och materialåtervinningsgraden ökade för första gången på flera år. Trots minskningen ligger de totala mängderna avfall på höga nivåer.

Klimatpåverkan från utvalda engångsprodukter minskade med 4,1 procent jämfört med föregående år, bland annat genom Projektet Resurssmart vårdcentral. Trots framsteg krävs ytterligare långsiktiga insatser för att målet ska nås.

Textilsvinn minskade från 13,9 till 9,9 procent och den onödiga kassationen av personalplagg på grund av bläck-, smink- eller fettfläckar minskade med 20 procent. Det är tydligt att den pågående informationskampanjen haft en positiv effekt. Fortsatt arbete för att minska svinnet behövs dock för att målet ska nås.

Ett förslag till strategi för övergång till en cirkulär ekonomi togs fram under året och antogs av regionstyrelsen i januari 2025.

Pensionsmedelsportföljens klimatbelastning var 64 procent lägre än index vid årets mätning.

1177.se erbjuder anpassad information och digitala vårdtjänster, men 2023 års nöjd-kund-index visar försämrad användarupplevelse, särskilt gällande navigering och översiktlighet. En ny målbild för 1177.se fokuserar på personcentrering och balans mellan digitala och fysiska möten. Digitala vårdmöten ökar och ”1177 Direkt”, med rådgivning via chatt och video, har höga patientbetyg (4 av 5).

3 Mål och indikatorer

Symbolförklaringar

Indikatorer, status för helår

● = helt ◆ = delvis ■ = inte alls — = värde saknas för perioden

3.1 Övergripande mål: God hälsa och livsmiljö

Inriktningsmål: Vi utvecklar stödet till goda levnadsvanor genom kunskap om människors olika behov och förutsättningar.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>År 2025 har andelen som blivit tillfrågade om sina levnadsvanor ökat med 20 procent bland personer som besökt vårdcentraler.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>För att journalföra hälsofrämjande insatser av rådgivande samtal vid ohälsosamma levnadsvanor används KVÅ-koder (Klassifikation Av Vårdåtgärder). Insatserna gäller levnadsvanorna alkohol, fysisk aktivitet, matvanor och tobak. Antalet KVÅ-kodade insatser var under 2024 drygt 32 000, vilket är en minskning med 15,7 procent jämfört med år 2023. Minskningen har medfört att vi nu genomför hälsofrämjande insatser i samma nivå som då mätningarna inleddes år 2021. Indikatorn bedöms därför som ej uppfylld. Minskningen av registrerade KVÅ åtgärder förklaras delvis av införandet av nytt journalsystem (Cosmiq) och att hälsofrämjande insatser inte prioriterats under året.</p>		
<p>Förbättrade metoder för att främja hälsan hos personer/grupper i risk för ohälsa har utvecklats och införts.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Implementeringen av riktade hälsosamtal till åldersgrupperna 40, 50, 60 och 70 år är genomförd på Hällefors och Ljusnarsbergs vårdcentraler. Kopplat till de riktade hälsosamtalen har under 2024 ett projekt startats i samverkan mellan Örebro läns bildningsförbund och vårdcentralerna. Projektet "Kulturmix" innebär att flera studieförbund erbjuder aktiviteter med koppling till kultur och hälsa.</p> <p>Genom en statlig satsning har Region Örebro län kunnat implementera FaR (Fysisk Aktivitet på Recept) inom Elevhälsans medicinska enhet. Syftet är att skolsköterskor erbjuds ett verktyg att använda vid hälsosamtalen, där elever identifieras som har behov av ökat stöd till fysisk aktivitet.</p> <p>Utifrån Nära vård medel finansieras en mat- och rörelsesatsning i länet, "Generation Pep" Satsningen riktar sig till länets förskolor och skolor på uppdrag av Region Örebro län och länets kommuner. Ett av insatsområde är Hälsofrämjande hälso- och sjukvård. Inom ramen för detta har verktyg tagits fram som stöd till Barnhälsovården, Elevhälsan samt Folkvandvården.</p> <p>Inom Barn- och ungdomsenheten Nära Vård görs sedan 2022 en satsning på att förbättra de preventiva insatserna mot övervikt och obesitas. Arbetet riktas i första hand till barnhälsovården och barn i förskoleålder. Interna och externa utbildningsinsatser riktas även till Elevhälsans medicinska insats, familjecentraler och förskolepersonal. Inom satsningen sker även samverkan med Generation Pep.</p> <p>Indikatorn bedöms vara delvis uppfylld, fler hälsofrämjande insatser behöver genomföras för att målet ska nås.</p>		

Inriktningsmål: Vi erbjuder mat och måltider som främjar hälsa och välbefinnande och har en liten klimat- och miljöpåverkan.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>År 2025 har vi minskat vår klimatpåverkan från livsmedel med 40 procent.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Klimatpåverkan från livsmedel har minskat med 28 procent jämfört med basåret 2015. Arbetet med förändrade menyer fortgår, vilket gett resultat i form av en fortsatt minskad klimatpåverkan från livsmedel. En förklaring till att inte en större minskning ses, är att få matgäster väljer den vegetariska rätt som erbjuds. 20 procent av personalmåltiderna och 30 procent av patientmåltiderna som köps är vegetariska. Folkhögskolorna ingår i det sammanvägda resultatet för regionen. Deras resultat är något bättre jämfört med regionen som helhet, en minskning med 30 procent jämfört med basåret.</p> <p>Klimatpåverkan från livsmedel har minskat något jämfört med tidigare år. Minskningen bedöms dock som för liten för att målet ska uppnås till år 2025.</p>	-28,1 %	-40 %

Indikatorer	Utfall	Målvärde	
År 2025 ska andelen ekologiska livsmedel vara minst 55 procent.	42,6 %	55 %	
Kommentar <p>Årets resultat innebär en minskning av andelen ekologiska livsmedel jämfört med tidigare år. En bidragande orsak är att fikaförmånen togs bort under året, vilket ledde till minskade inköp av ekologiska livsmedel (Bregott och skivad hårdost). Ytterligare en förklaring till resultatet är att inköp av ekologisk nötfärs minskat, och delvis ersatts med kalkon- eller ärtfärs, vilket inte finns att köpa in som ekologiska. Även på folkhögskolorna ses en minskning av inköpen av ekologiska livsmedel. Resultatet är dock högre jämfört med regionen som helhet. Andelen ekologiska livsmedel är 50 procent på våra folkhögskolor. Den minskade andelen inköp av ekologiska livsmedel förklaras även av ökade krav på en budget i balans.</p> <p>Indikatorn bedöms inte som möjlig att uppnå till år 2025, då trenden är minskade inköp av ekologiska livsmedel.</p>			

Inriktningsmål: Våra inom- och utomhusmiljöer är hälsofrämjande och förvaltas på ett hållbart sätt.

Indikatorer	Utfall	Målvärde	
År 2025 ska våra fastigheter vara inventerade med avseende på biologisk mångfald.			
Kommentar <p>Inventeringen har ännu inte påbörjats. Område Fastigheter har meddelat att ambitionen är att genomföra inventeringen under 2025, men den ekonomiska situationen kan medföra att arbetet nedprioriteras. Indikatorn är inte uppfylld och risken bedöms vara hög för att målet inte uppnås under programperioden.</p>			
Vår ambition är att alla nybyggnationer och alla större ombyggnationer ska vara certifierbara enligt Miljöbyggnad Guld.			
Kommentar <p>IT-huset har under året verifierats för Miljöbyggnad Guld, och en verifiering av Campus etapp 3 pågår. Lindesberg Hälsocentrum, som certifierades enligt Miljöbyggnad Guld 2023, tilldelades 2024 ett andrapris i kategorin Årets Miljöbyggnad vid Sweden Green Building Awards. Däremot har H-huset vid USÖ, som ursprungligen certifierades med Guld, efter verifiering reviderats till Silver. Orsaken är att enkätsvaren om ljudmiljön i akutens administrativa lokaler innehöll för många negativa omdömen. Möjlighet finns att åter höja betyget om ljudmiljön förbättras och en ny enkät ger bättre resultat. Mot bakgrund av detta bedöms indikatorn som delvis uppfylld.</p>			
År 2025 har försök att erbjuda naturbaserad rehabilitering genomförts och utvärderats.			
Kommentar <p>Målet nåddes redan 2021. Levnadsvanemottagningen i västra länsdelen lades ner i juni 2024 men fortsatte fram till dess att erbjuda fysisk aktivitet i grupp utomhus samt gemensamma utflykter i naturen. Brickegårdens vårdcentral har under 2024 bedrivit grupper för multimodal rehabilitering (MMR1), där promenader kombinerade med mindfulness-övningar utomhus ingår som en del av behandlingen. Grupperna riktar sig till patienter med utmattning, stress, oro och nedstämdhet.</p> <p>Parkavdelningen har fortsatt att delta aktivt i det nationella nätverket Program för teknisk standard (PTS). Under 2024 arrangerade nätverket en öppen föreläsning om forskning och evidens kring utemiljöns betydelse i vården. Föreläsningen riktade sig till förvaltare, funktionsplanerare, projektledare och vårdpersonal.</p>			

Inriktningsmål: Vi minimerar negativa miljö- och hälsoeffekter från kemikalier och läkemedel.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>År 2025 har alla kemikalier som innehåller prioriterade farliga ämnen och hanteras inom Region Örebro län bedömts om de ska fasas ut eller godkännas för fortsatt hantering.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Minskade personalresurser har medfört mindre stöd och utbildningsinsatser till kemikalieriskbedömare i verksamheterna. Detta har lett till att arbetet med riskbedömningar till viss del stannat av. Indikatorn är inte uppfylld och risken för att indikatorn inte uppnås under programperioden bedöms vara hög.</p>		
<p>År 2025 ska antibiotikaförsäljningen i Örebro län vara högst 250 recept per 1000 invånare.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Region Örebro län har under året anslutit sig till AntibiotikaSmart Sverige, ett nationellt projekt med mål om en ansvarsfull antibiotikaanvändning och minskad resistensutveckling. Projektet initierades med en utbildningsdag för länets vårdcentraler och sjukhus.</p> <p>År 2024 var antibiotikaförsäljningen 261 recept per 1000 invånare. Antibiotikaförsäljningen har minskat både i länet och nationellt under åren fram till pandemin, därefter har försäljningen ökat. I och med årets resultat är den uppåtgående försäljningstrenden bruten. Indikatorn bedöms därför som delvis uppfyll och målet bedöms som möjlig att nå under programperioden.</p>		
<p>Förskrivningen av prioriterade miljöbelastande läkemedel ska hållas så låg som möjligt.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Statistik för 2024 är ännu inte framtagen, men enligt statistiken för 2023 har både förskrivningar och expedieringar minskat för 10 av 11 prioriterade miljöbelastande substanser jämfört med 2022. En av dessa substanser, glibenklamid, finns inte längre tillgänglig i Sverige.</p> <p>Under 2024 har Läkemedelscentrum återkommande informerat förskrivare om läkemedels miljöpåverkan. Ämnet har även lyfts vid föreläsningar för ST-läkare, BT-läkare och distriktssköterskestudenter.</p> <p>Mot bakgrund av detta bedöms indikatorn som delvis uppfylld.</p>		

Inriktningsmål: Våra resor och transporter är resurseffektiva och drivs med förnybara drivmedel.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>År 2025 har koldioxidutsläppen från våra tjänsteresor minskat med 40 procent.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Koldioxidutsläppen från Region Örebro läns tjänsteresor har minskat med nära 25 procent sedan basåret 2015. Under 2024 minskade utsläppen från flygresor med mer än hälften jämfört med föregående år. Även utsläppen från privata bilresor i tjänsten har fortsatt att minska, med 17 procent. Samtidigt har utsläppen från inköpta drivmedel ökat med 25 procent, trots att den totala drivmedelsförbrukningen minskat med 8 procent. Denna ökning beror på att Region Örebro län i högre utsträckning har börjat tanka fossil diesel istället för HVO100, samt på den slopade reduktionsplikten. För att nå regionens klimatmål krävs en övergång från diesel till HVO100 samt att bensindrivna bilresor i högre grad ersätts med elbilsresor eller andra mer hållbara transportalternativ.</p> <p>Indikatorn bedöms som delvis uppfylld, då resandet har minskat avsevärt. Målet skulle kunna nås om fossilfria drivmedel prioriteras.</p>	-24,7 %	-40 %

Indikatorer	Utfall	Målvärde
År 2025 har antalet km med privat bil i tjänsten minskat med 50 procent.	-41,5 %	-50 %
Kommentar Antalet ersatta kilometer med privat bil i tjänsten har minskat betydligt under året inom samtliga förvaltningar. På regionövergripande nivå har antalet ersatta kilometer minskat med nära 42 procent jämfört med basåret 2015. Minskningen per förvaltning sedan 2015: <ul style="list-style-type: none"> - Folktandvården: -85 procent - Hälso- och sjukvårdsförvaltningen: -15 procent - Regionservice: -70 procent - Regional utveckling: -51 procent - Regionkansliet (inkl. regionstyrelsen/regionfullmäktige) : -48 procent - Företagshälsovård samt tolk- och översättarservice: -44 procent Inom förvaltningen för företagshälsovård samt tolk- och översättarservice är det framför allt tolkarnas bilresor till och från platsuppdrag som har störst påverkan på utfallet. Dessa resor sker uteslutande med privat bil, eftersom tolkarna är arvoderade uppdragstagare. Trots detta fortsätter antalet resta kilometer vid tolkuppsdrag att minska, och förvaltningen kommer att arbeta vidare med denna indikator under 2025. Indikatorn bedöms vara delvis uppnådd. För att målet ska uppnås helt behöver Hälso- och sjukvårdsförvaltningen undersöka möjligheten att arbeta mer systematiskt med att ytterligare minska reseersättningar för tjänsteresor med privat bil.		
År 2025 har inköpen av fossila drivmedel minskat med 40 procent.	18 %	
Kommentar Region Örebro län har minskat inköpen av diesel och bensin med nästan 4 procent jämfört med föregående år. Samtidigt har inköpen av HVO100 minskat kraftigt, med nära 74 procent. Även användningen av biogas/fordonsgas och etanol fortsätter att minska, eftersom regionen har färre fordon som drivs med dessa bränslen. Minskningen av drivmedelsanvändningen hänger tydligt ihop med de ekonomiska besparingskrav som gällt under året. För att nå målet och regionens andra klimatmål behöver diesel ersättas med HVO100. Under 2024 var HVO100 cirka 2 kronor dyrare per liter (enligt regionens avtalade drivmedelspriser). Tankningen av fossil diesel innebär en besparing på knappt 400 000 kronor, men innebär också cirka 500 ton högre koldioxidutsläpp än om HVO100 hade tankats. Indikatorn bedöms som inte uppfylld.		
I nya avtal ställs krav på att externa leveranser till Region Örebro län ska köras på minst 70 procent förnybara drivmedel.		
Kommentar Krav på att externa leveranser ska köras på minst 70 procent förnybara drivmedel har ställts i samtliga upphandlingar som omfattar transporter. Indikatorn bedöms som uppfylld.		
År 2025 har andelen anställda som cyklar i tjänsten samt till och från arbetsplatsen ökat.		
Kommentar Hösten 2023 genomfördes en enkätundersökning om cykling i tjänsten och arbetspendling med cykel. Uppföljning var planerad till hösten 2025, men eftersom flera åtgärder för att främja cykling har pausats av ekonomiska skäl behöver det utvärderas om uppföljningen kan genomföras. Trots det ekonomiska läget har vissa förbättringar skett under året. En ny låsbar cykelparkering har tillkommit utanför IT-huset, och Folktandvården, som mäter användningen av verksamhetscyklar, rapporterar att cyklandet ökat under 2024. Region Örebro län erbjuder tillsvidareanställda möjligheten att hyra en förmåncykel, och i december 2024 hade 13 procent av de anställda tecknat avtal om minst en cykel. Under året har åtta av regionens verksamheter beviljats klimatväxlingsbidrag för att köpa in sammanlagt fem cyklar, fem elcyklar, två ellådcyklar och två cykellastvagnar. För att nå målet behöver fler säkra cykelparkeringar skapas, då detta är den åtgärd medarbetarna främst efterfrågar för att cykla mer. Mot denna bakgrund bedöms indikatorn som delvis uppfylld.		

3.2 Övergripande mål: Jämlik och jämställd

Inriktningsmål: Vi genomför riktade insatser för att minska ojämlikheter i hälsa.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>Vi använder epidemiologiska underlag för att identifiera och genomföra åtgärder som främjar en jämlik och jämställd hälsa.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Den epidemiologiska bevakningen på befolkningsnivå är en del i arbetet med att ta fram underlag för prioriteringar vid beslut i Region Örebro län. Under året har resultat och analyser med underlag från befolknings- och elevundersökningar samt socioekonomiska registerdata (klusteranalyser) spridits via regionens hemsida samt genom ett flertal muntliga redovisningar och webinarier riktade till politiker och tjänstemän. Särskilt fokus har lagts på hur hälsans bestämningsfaktorer fördelas ur ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv.</p> <p>Exempel på hur de epidemiologiska underlagen använts:</p> <p>Regional utveckling: Nya överenskommelser inom folkhälsa är tecknade med länets kommuner samt ÖLBF och RFSISU. Utifrån överenskommelserna har en plan om samverkan tagits fram där olika utmaningar och åtgärder identifierats. Ett material "Hälsokunniga beslutsfattare" har tagits fram för att bistå beslutsfattare med underlag som belyser konsekvenser av beslut för folkhälsan. Förutom betydande skillnader mellan olika grupper och geografiska områden i förutsättningarna för hälsa och hälsoutfall, ses en ökad psykisk ohälsa och psykiska besvär särskilt bland unga och kvinnor, låg målpuppfyllelse i grund- och gymnasieskola, geografiska skillnader i tillgänglighet och barn- och ungas tillit till vuxna och samhället som viktiga utmaningar att arbeta med.</p> <p>Folk tandvården: Samband mellan socioekonomi och tandhälsa hos barn och ungdomar har använts vid planering och styrning inom Folk tandvården. Ett utvecklingsprojekt har påbörjats utifrån regionens barnfattigdomsutredning om hur barns ekonomiska utsatthet påverkar möjligheten till likvärdig tandvård.</p> <p>Hälso- och sjukvårdsförvaltningen: Riktade hälsosamtal utförs på Hällefors och Kopparbergs vårdcentraler med fokus på personer i åldrarna 40, 50, 60, 70 år. Under året startades även hälsosamtal riktade till förstagångsföräldrar på vårdcentralerna i Hällefors och Kopparberg.</p> <p>Påverkbara skillnader i hälsa kvarstår i länet, varför fler åtgärder behövs för att främja en jämlik och jämställd hälsa. Sammantaget behövs fler åtgärder för att uppnå målet under programperioden, indikatorn bedöms därför som delvis uppfylld.</p>		◆
<p>Vi utvecklar arbetet med kulturkommunikatörer för att öka hälsolitteraciteten hos nyanlända.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Under året har framförallt svenska för invandrare (SFI) använts som arena för att möta gruppen nyanlända och/eller personer som inte har svenska som förstaspråk. Dialogföreläsare inom Tolk- och översättarservice har genomfört 54 dialogföreläsningar varav 36 varit riktade till SFI i syfte att lotsa invånare rätt vad gäller svensk hälso och sjukvård generellt, men också kring särskilda teman som sexuell hälsa. Övriga föreläsningar har erbjudits tolk- och översättarservices kunder. Utvärderingen av föreläsningarna visar genomgående positiva omdömen.</p> <p>Inom ramen för arbetet med hälsokommunikation är föreläsningar om "Vikt och hälsa" ett nytt tema. Den har riktats både till SFI och familjecentralerna i länet. En annan insats är den gruppledarutbildning som erbjuds för föräldrastöd samt riktade föräldrastödgrupper i ABC (Alla barn i centrum), som är ett program som tagits fram för att hjälpa till att stärka relationen mellan barn och förälder.</p> <p>Mot bakgrund av dessa aktiviteter bedöms indikatorn som uppfylld.</p>		●
<p>Vi beaktar de förutsättningar och behov som personer med funktionsnedsättning kan ha och genomför åtgärder och erbjuder insatser i linje med dessa.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Flera förvaltningarna rapporterar att de genomfört insatser för att möta målgruppens behov under året. Inom Regional utveckling bedrivs ett kontinuerligt arbete med stöd till kommunernas verksamheter för funktionsnedsatta, i rollen som länets samverkans- och stödstruktur.</p> <p>Två platser på Bergsglsgleden har tillgänglighetsanpassats och fortsatt arbete med att tillgänglighetsanpassa busshållplatser har genomförts. Utveckling av appen Serviceresan, med möjlighet till gruppinloggning vid bokning av ser-</p>		◆

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>viceresor för flera brukare på ett boende, fortgår.</p> <p>Under året har stort fokus legat på kommande flytt till Regionhuset. För att tillgodose individuella behov har anpassningar diskuterats och hanterats i dialog mellan ansvarig chef och medarbetare för att fungera med det aktivitetsbaserade arbetssättet.</p> <p>Det projekt som startats med syfte att förbättra omhändertagande av barn och ungdomar med språk-, läs-, skriv- och räknesevigheter fortgår. Under våren tillträdde logoped, som i arbetet med uppdraget deltar vid länets alla barnhälso-team, genomför individuella insatser och även som försök arbetar med gruppverksamhet på familjecentraler.</p> <p>Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har fortsatt sitt arbete med att vidareutveckla vårdsamordnarrollen på länets vårdcentraler, pilotprojekt för samordnat medicinskt omhändertagande av personer med omfattande funktionsnedsättningar (SMO) på Kumla vårdcentral samt arbetet för att förbättra tillgängligheten till neuropsykiatriska utredningar. Även inom Regionsservice fortgår insatser, som exempelvis arbetet med att tillsammans med flera olika samarbetspartners ta emot praktikanter och anställa personer med funktionsnedsättning. Inom parkservice, som är en del inom Område fastigheter, finns det goda förutsättningar för fasta såväl som anpassade arbetsuppgifter för personer med funktionsnedsättning.</p> <p>Under året har Regionsservice genomfört arbetsplatsträffar med fokus på hur man skriver klarspråk och i sociala medier haft inlägg på temat mångfald om exempelvis. världsautismdagen, hur det är att vara syskon till någon med särskilda behov samt hur det är att ha ett barn med Williams syndrom.</p> <p>I rådet för funktionshinderfrågor, ett forum för samråd mellan funktionshinderorganisationer och Region Örebro län, har de frågor som fått mest uppmärksamhet under året varit frågan om regionens bassängverksamhet och frågan om bemötande av personer med funktionsnedsättningar. Där har bemötande till följd av brist på kunskap om funktionsnedsättningar både inom vården och inom kollektivtrafiken, både den allmänna och den särskilda kollektivtrafiken, påtalats och diskuterats.</p> <p>Mot bakgrund av de aktiviteter som genomförs och de behov av kunskapshöjande insatser som lyfts bedöms indikatorn som delvis uppfylld.</p>		

Inriktningsmål: Vi bemöter människor på ett sätt som stödjer och inkluderar.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>Klagomål avseende bristande delaktighet används för att utveckla våra verksamheter.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Under 2024 registrerades totalt 1598 nya ärenden med klagomål och synpunkter på vården. I 442 av dessa ärenden (28 procent) förekommer klagomål eller synpunkter på delaktighet.</p> <p>Klagomål inkommer via flera olika vägar som patientnämnd, 1177, klagomålsenhet eller direkt till verksamheten. Klagomålen används för att utveckla verksamheten. Målet är att den som ställt klagomålet ska få svar inom fyra veckor. Vården tar alltid till sig av klagomål för att se om det finns förbättringar att göra i verksamheten utifrån förslag.</p> <p>Kontakt tas med patienten och för att ge Region Örebro läns syn på klagomålet, svar i ärendet och möjlighet till samtal. Om det är aktuellt med åtgärd genomförs den.</p> <p>Regionen har under året tagit fram ”Vägledningen för patient- och närståendemedverkan i patientsäkerhetsarbete”. Målet är att minska risken för vårdskador när patienter och närstående medverkar i patientsäkerhetsarbetet och kan ge bidrag till att utveckla hur man arbetar med klagomålshantering. Indikatorn bedöms därmed som uppfylld.</p>		
<p>Andelen med förtroende för hälso- och sjukvården ska öka.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Den nationella befolkningsundersökningen "Hälso- och sjukvårdsbarometern" visar i senaste mätningen, år 2024, att andelen som har stort förtroende för sjukhusen har sjunkit från 77 procent till 69 procent (motsvarande andel i riket är 67 procent). Andelen som har stort förtroende för vårdcentralerna har sjunkit från 58 procent till 55 procent (motsvarande andel i riket är 63 procent) sedan 2023-års mätningar. Andelen länsbor som har stort förtroende för hälso- och sjukvården i sin helhet i länet har dock ökat från 64 till 69 procent sedan mätningen år 2023, motsvarande andel i riket är 67 procent. För att uppfylla indikatorn ska andelen med förtroende för hälso- och sjukvården öka, vilket har skett för hälso- och sjukvården i sin helhet. I bedömningen har dock hänsyn även tagits till att det skett en minskning i förtroende för sjukhusen och vårdcentralerna. Indikatorn bedöms därför som delvis uppfylld.</p>		

Inriktningsmål: Vår information, vårt bildspråk och vår kommunikation är tillgänglig, normmedveten och inkluderande.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>Alla kommunikatörer har grundläggande utbildning i tillgänglig kommunikation.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Alla kommunikatörer har tillgång till grundläggande information och stöd i tillgänglig kommunikation via intranätet, till exempel via checklisten "Vad en kommunikatör behöver veta" som innehåller information och underlättar för kommunikatörer att inhämta kunskap.</p> <p>Möjlighet finns till kompetensutveckling i form av digitala utbildningar om tillgänglighet via utbildningsföretaget Moderskeppet. Tidigare hade alla kommunikatörer en personlig prenumerationstjänst men efter besparingskrav beslutar respektive kommunikationschef om tillgång.</p> <p>Vidare har alla kommunikatörer under året erbjudits utbildning i klarspråk.</p> <p>Samtliga förvaltningar rapporterar att grundläggande utbildning genomförts. Indikatorn bedöms därför som uppfylld.</p>		
<p>Den gemensamma bildbanken innehåller en variation av bilder som är normmedvetna och inkluderande.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>I riktlinje för varumärke och visuell identitet finns ett särskilt avsnitt om bildmanér. Detta behandlar såväl vilka bilder som läggs till i bildbanken som användning av bilder utifrån ett normmedvetet och inkluderande perspektiv.</p> <p>Analys och bedömning av bilder i bildbanken är dock inte genomförd. Indikatorn bedöms därför som delvis uppfylld.</p>		
<p>Våra webbplatser är tillgängliga och ska följa den internationella standarden för tillgänglighet, lägst enligt nivå AA.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Alla redaktörsutbildningar innehåller ett avsnitt om tillgänglighet för att redaktörer ska ha kunskap i att publicera tillgängligt. Region Örebro län har tillgång till programvara där vi kan följa hur våra webbplatser lever upp till kraven på tillgänglighet. Upptäckta brister åtgärdas, men på grund av minskade personalresurser ses brister i övergripande kontinuitet i arbetet. Indikatorn bedöms därför som delvis uppfylld.</p>		

Inriktningsmål: Vi har nolltolerans mot alla former av våld.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>Aktiviteter kopplade till överenskommelse om samverkan kring våld i nära relation och hedersrelaterat våld genomförs.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Regionen är en part i länssamverkan kring mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld. Den tidigare överenskommelsen har löpt ut och arbete med att ta fram en länsgemensam handlingsplan för samordning och samverkan kring våld har påbörjats genom en översyn av nuvarande samverkansföretag och gemensamma utmaningar för länets arbete.</p> <p>Ett avtal har skrivits med länsstyrelsen om samverkan inom området våld i nära relationer.</p> <p>De övergripande riktlinjerna för omhändertagande av patienter som utsatts för våld i en nära relation har reviderats. En riktad insats i syfte att öka följsamhet till riktlinje och rutiner inom nära vård har genomförts. Vårdsamordnare har erbjudits utbildning kring våld mot äldre. Inom barn- och mödrahälsovård ställs frågor om våld i nära relation och nya medarbetare erbjuds introduktion inom området.</p> <p>Samtidigt har både det ekonomiska läget och införandet av nytt journalsystem påverkat arbetet och möjligheten att erbjuda interna utbildningsinsatser.</p> <p>Mot denna bakgrund bedöms indikatorn som delvis uppfylld.</p>		

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Antalet rapporterade avvikelser avseende hot och våld har minskat. 		
Kommentar <p>Att förebygga hot och våld är en viktig arbetsmiljöfråga men även en patientsäkerhetsfråga. 2024 rapporterades 324 avvikelser avseende hot/våld/överfall vilket är en ökning med 259 avvikelser jämfört med 2023. Av de rapporterade avvikelserna har 92 procent skett inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen, varav Område psykiatri står för 62 procent, område Nära vård för 27 procent, område Specialiserad vård 9 procent och HS gemensamt för 2 procent. Tolk- och översättarservice rapporterar två avvikelser och Regionservice två. Huruvida ökningen av antalet rapporterade avvikelser speglar en faktisk omfattning av hot- och våldsincidenter eller om det visar en ökad benägenhet att rapportera hot och våld är oklart.</p> <p>Förekomst av hot och våld har också mätts i medarbetarenkät under året. Resultatet visar att andelen hot och våld internt (utsatt av arbetskamrat, chef eller underställd medarbetare) och externt (utsatt av patient, kund, student eller någon närstående till någon av dessa) inte ökat i förhållande till senaste mätningen för tre år sedan. I årets enkät svarar 765 medarbetare att de utsatts av hot och våld externt och 117 medarbetare att de utsatts av hot och våld internt. Antalet avvikelser tillsammans med antalet medarbetare som upplevt sig utsatta av hot och våld skulle kunna indikera att antalet utsatta inte ökat, men att det finns en ökad benägenhet att rapportera. Eller att antalet utsatta inte ökat men att de blivit oftare utsatta. Eller en kombination av båda.</p> <p>Avvikelse rapportering är ett bra sätt för att få en överblick över vad medarbetarna utsatts för i arbetet. Genom att ta lärdom av tidigare incidenter och genomföra riskreducerande åtgärder kan verksamheterna ha en beredskap när något inträffar och förhoppningsvis förebygga och förhindra framtida situationer.</p> <p>Arbetet mot hot och våld är en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM). I regionens stöd för arbetet finns stöd för årlig information till medarbetare om hot och våld samt avvikelserapportering, skyddsron som inkluderar hot och våld, riktlinje, checklista vid hot och våld, utbildning och handledning vilket ger förutsättningar för måluppfyllelse.</p> <p>Omvärlden, arbetsplatser och arbetet i våra verksamheter förändras över tid och gör att behovet av ett systematiskt förebyggande arbetsmiljöarbete med trygghetsfrämjande och våldsförebyggande åtgärder behöver fortgå.</p> <p>Indikatorn som delvis uppfyllt.</p>		

Inriktningsmål: Vi ger barn och unga möjlighet till delaktighet och inflytande.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
År 2025 är en regionövergripande modell för dialog med barn utvecklad och implementerad. 		
Kommentar <p>Inom uppdraget att ta fram en regionövergripande modell för dialog med barn och unga har under året en SMS-tjänst arbetats fram för att nå målgruppen och bjuda in till dialoger. Med stöd av Staben för kommunikation samt BRIV (expertrådet med barn och unga) ska en kampanj för att bjuda in unga till att delta i tjänsten utvecklas under 2025. Indikatorn bedöms som delvis uppfyllt och målet bedöms som möjligt att nå under programperioden.</p>		
Insatser som säkerställer barns delaktighet och inflytande ska öka. 		
Kommentar <p>Under året har en del utvecklingsarbeten fått stå tillbaka. Detta dels på grund av den ekonomiska situation regionen befunnit sig i, men även på grund av de två olika journalsystem som införts inom Hälso- och sjukvården samt Tandvården. Förvaltningarna har därmed främst förvaltat redan befintligt arbete, men till viss del haft aktiviteter för att säkerställa att barns och ungas inflytande och delaktighet ökar i verksamheterna.</p> <p>Aktiviteter som genomförts;</p> <p>Hälso- och sjukvårdsförvaltningen: Arbetet med barnanpassad vård har fortsatt inom verksamhetsområde Barn- och ungdomsmedicin. Uppdraget att anpassa vården för barnet gäller oavsett var barnen vårdas, vilket inneburit att man även arbetat för att bygga upp samarbeten utåt. Barnrättsombuden inom verksamheten driver dessa frågor och har bland annat tagit fram en introduktionsutbildning där information om barnrätt ingår.</p> <p>Regionservice: Arbetet med att anpassa regionens lokaler utifrån ett barnperspektiv har fortsatt under 2024.</p> <p>Tolk- och översättarservice: Fortsatt arbete med att barn inte ska användas vid tolkning, utifrån ett rättssäkerhets- och barnrättsperspektiv.</p>		

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>Regional utveckling: Förvaltningen har under året arbetat med att flytta fram sina positioner i det systematiska barnrättsarbetet. Under våren antogs en strategi och handlingsplan för systematiskt barnrättsbaserat arbete på förvaltningen. Barns- och ungas delaktighet och inflytande är en central del i det systematiska barnrättsarbetet och det har skett på flera olika sätt. Område Kultur och ideell sektor har involverat barn i projekt om skrivande. Inom biblioteksutveckling har det anordnats nätverksträffar, studiebesök och fortbildning med fokus på barns delaktighet och i "Kraftsamling barn och unga" har barn och ungas delaktighet varit vägledande. I de prövningar av barnets bästa som genomförs är barn och ungas delaktighet en viktig del.</p> <p>Regionkansliet: Har skapat en webbsida för unga där de kan se på vilka olika sätt de kan vara delaktiga i regionens verksamheter. Tanken är att det ska vara en levande sida där nya metoder och arbetssätt fylls på allt eftersom.</p> <p>Folkandvården: Arbetar aktivt med barnkonventionens artikel 3, (barnets bästa) och 12 (och rätten att bli hörd) vid varje besök.</p> <p>Utifrån en sammanfattande bedömning av förvaltningarnas arbete under året och de aktiviteter som fått anstå bedöms indikatorn som delvis uppfylld.</p>		

Inriktningsmål: Effektmål 9. Region Örebro län är en attraktiv arbetsgivare med hälsofrämjande, jämställda och jämlika arbetsplatser som bidrar till en hållbar kompetensförsörjning.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>Hållbart medarbetarengagemang, HME, ska ligga på en hög nivå inom intervallet 77-80 för totalt HME. Strävan är att delindexen motivation, styrning och ledarskap ska ligga på en jämnhög nivå.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>En medarbetarenkät har genomförts under hösten 2024. 7 997 medarbetare besvarade enkäten, vilket motsvarar 75,5 procent i svarsfrekvens. Det ger ett gott underlag till arbete med förbättringar på arbetsplatserna. Resultatet för HME landade på 76, vilket är strax utanför önskat intervall på 77-80. De tre delindexen motivation, styrning och ledarskap har närmat sig en jämnhög nivå, men styrning avviker fortfarande med en något lägre nivå än de andra två.</p> <p>Ledarskapsindex har minskat och bidrar till den jämnare nivån. Styrningsindex är det delindex som regioner och kommuner generellt har en lägre nivå. Det skulle kunna bero på att den senaste mätningen gjordes i slutet av pandemin, en tid som präglades av ett tydligt gemensamt mål och väldigt närvarande chefer som kunde göra tydliga prioriteringar.</p> <p>En jämförelse med andra regioner som mätt HME 2024 (fem stycken) visar att resultaten för totalt HME varierar mellan 73-81 med ett snitt på 78. Jämförelsen säger inget om urval och svarsfrekvens vilket kan behöva beaktas.</p>	76	>77
<p>Jämställdhetsindex, Jämix, ska öka i jämförelse med föregående år.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Jämix har ökat till 119. Det är nyckeltalen andel jämställda yrkesgrupper, skillnad i långtidssjukfrånvaro samt även skillnad i sysselsättningsgrad som har förbättrats. Resultatet ligger på samma nivå som branschmedianen.</p> <p>Långtidssjukfrånvaro är det nyckeltal som generellt visar störst skillnad mellan kvinnor och män. Kvinnor har mycket högre långtidssjukfrånvaro än män. För Region Örebro län är skillnaden 2,3 procent och det är både den största förbättringen jämfört med föregående år och nivån är lägre än branschmedianen.</p> <p>För andel jämställda yrkesgrupper har Region Örebro län som medianen i branschen, 11 procent jämställda yrkesgrupper. Generellt är det få yrkesgrupper i Sverige som är jämställda, ungefär var 6:e yrkesgrupp.</p> <p>Samtidigt som andel jämställda yrkesgrupper och skillnad i långtidssjukfrånvaro är de nyckeltal som har förbättrats mest är det också de där Region Örebro län är längst ifrån ett jämställt läge. Region Örebro län har jämställt läge för en jämställd struktur i högsta ledningen.</p>	119	112

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>År 2025 finns en regionövergripande struktur för breddad rekrytering.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Under 2024 har arbetet med att möjliggöra en breddad rekrytering haft vissa begränsningar i och med att det allmänna anställningsstoppet fortsatt på grund av den ansträngda ekonomiska situationen. Efter att vårdavdelningarnas beställningar av vårdnära service minskat successivt har tjänsterna som servicevärdar inom Regionservice blivit färre jämfört med tidigare år. Samtidigt har hälso- och sjukvårdsförvaltningen genomfört ett pilotprojekt att utbilda en liten grupp servicevärdar till biträden som kan arbeta med enklare patientnära uppgifter på vårdavdelning. Om projektet faller väl ut kan behovet att utbilda fler biträdespersonal möjliggöras genom breddad rekrytering.</p> <p>Ett annat exempel på breddad rekrytering är samverkan med aktörer som ger stöd till personer i behov av praktik för att träna arbetsförmåga och närma sig arbetsmarknaden, till exempel Arbetsförmedlingen, Stiftelsen Activa och Galaxen. Inom Område fastigheter finns goda förutsättningar för fasta såväl som anpassade arbetsuppgifter för personer med funktionsnedsättningar. I förvaltningen Regionservice pågår kontinuerligt flera initiativ i verksamheterna med mottagande av praktikanter och anställningar som är inom ramen för breddad rekrytering och de samarbeten som finns upparbetade. Regionservice deltog också på den årliga Jobbchansen för arbetssökande. Ett exempel på tillfälle att träffa en bredd av sökande på plats och att kunna nå sökande som står längre från arbetsmarknaden.</p> <p>En omorganisering av stödet till utlandsutbildad vårdpersonal med behov av språkstöd och i vissa fall stöd för att kvalificera sig för svensk legitimation genomförs och där kan vi se att insatserna och rekryteringarna av utlandsutbildad vårdpersonal med kompetens inom bristspecialiteter ökat något under 2024.</p> <p>Utifrån de insatser som görs för att stärka en breddad rekrytering bedöms indikatorn som delvis uppfylld och trots begränsningarna kvarstår ambitionen att uppnå målen under programperioden.</p>		

3.3 Övergripande mål: Ansvarsfull resursanvändning

Inriktningsmål: Vi ställer sociala och ekologiska krav vid upphandling och inköp som bidrar till omställning och hållbar utveckling.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>År 2025 är verksamheternas interna köptrohet 100 procent för livsmedel.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Hur stor andel av inköpen av livsmedel som köps in från Måltidsservice går inte att beräkna med nuvarande system för uppföljning av leveranser från Måltidsservice. Ett arbete med att följa upp verksamheternas interna köptrohet har trots det genomförts under året. Arbetet har utgått från de beslut som fattats med anledningen av regionens ekonomiska läge. Besluten som tagits omfattade dels fikaförmånen samt restriktioner för fika och matbeställningar i samband med möten och konferenser. Fikaförmånen förändrades den 1 februari 2024 till att bara omfatta kaffe, te och choklad, inte smörgåsar.</p> <p>I arbetet med indikatorn har åtgärder vidtagits kring efterlevnaden av besluten. Uppföljningen av indikatorn har även inneburit att felkonteringar uppmärksammas och åtgärdats. Flera förvaltningarna har under året arbetat med information om vikten av göra inköp utifrån upphandlade avtal. I arbetet med indikatorn har flera insatser genomförts för att öka den interna köptroheten och minimera andelen inköp utanför avtal. Utifrån förutsättningarna bedöms därför indikatorn som uppfylld.</p>		

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Antalet textila artiklar som är av hållbart material ökar i vårt beställningssortiment.		
Kommentar I det aktuella tvätt- och textilserviceavtalet som gäller från 1 oktober 2022 finns nio artiklar av mer hållbara material, vilket är fler än i det tidigare avtalet. Indikatorn bedöms därmed vara uppfylld. Avtalet omfattar påslakan (flera varianter), draglakan, handdukar (flera varianter), patientbyxor och patientkoftor i hållbara material. Det finns också elva artiklar avtalade där regionen kan välja ett mer hållbart alternativ. På grund av det ekonomiska läget har det inte varit aktuellt att avropa några av dessa artiklar under 2024 eftersom de är dyrare än mindre hållbara artiklar. Indikatorn är uppfylld.		
År 2025 är verksamheternas leverantörstrohet 95 procent.		
Kommentar Leverantörstroheten för varor och tjänster uppgick till 87 procent under året (t.o.m. november), en ökning med nära 3 procent jämfört med föregående år. Den största utmaningen för att nå målet är kategorin 'Övergripande material och tjänster', som omfattar många små leverantörer där inköp och avtal hanteras direkt av förvaltningar eller enskilda verksamheter, och därför inte registreras i avtalsdatabasen. Ett exempel är utbildnings- och konsultavtal, som ofta direktupphandlas av verksamheter. För att öka avtalstroheten har hälso- och sjukvårdsförvaltningen under 2024 intensifierat sitt deltagande i upphandlingsgrupper inom Varuförsörjningen. Syftet är att påverka sortimentet i upphandlingarna, men den ökade medverkan vid upphandling genererar även en ökad förståelse för upphandling och avtal. Företagshälsovård samt tolk- och översättarservice arbetar löpande med att säkerställa leverantörstrohet, bland annat genom att informera nyanställda om upphandlade avtal och vikten av att följa dem. Sedan 2022 genomför förvaltningen årliga leverantörsuppföljningar på övergripande nivå för att följa upp köp- och avtalstrohet samt identifiera behov av åtgärder. Utvecklingen går åt rätt och indikatorn bedöms därför som delvis uppfylld.		
År 2025 är avtalstroheten 100 procent för avtal där e-handel är fullt implementerat.	100	100 %
Kommentar Majoriteten av Region Örebro läns avtal är ännu inte implementerade i e-handel, och det saknas en regionövergripande handlingsplan samt resurser för att möjliggöra fullständig avtalstrohet genom e-handel. För att effektivisera beställningsprocesserna har ett särskilt uppdrag beslutats i verksamhetsplanen för 2025. Hälso- och sjukvårdsförvaltningens materialsamordnare har i samarbete med IT stödsystem implementerat Varuförsörjningens avtalade leverantörer och artiklar i Marknadsplats/Raindance. Detta innebär att samtliga av Varuförsörjningens cirka 990 000 artiklar nu är beställningsbara via e-handel. Avtalstroheten är 100 procent för de avtal där e-handel är fullt implementerad, och indikatorn bedöms därför som uppfylld.		
År 2025 är 100 procent av livsmedelsgrupperna kaffe, te, kakao och bananer ekologiska och producerade med etiska och sociala krav.		
Kommentar Måltidsservice och folkhögskolornas resultat för andelen etiskt och ekologiskt kaffe var 100 procent, te 100 procent, kakao 100 procent (chokladdryck 61,5 procent), och bananer 79 procent. Inköp direkt till övriga verksamheter ingår inte i underlaget. Indikatorn bedöms som delvis uppfylld.		
Vi möjliggör ökade inköp av närproducerade livsmedel genom strategiska upphandlingar.		
Kommentar Under året har flera insatser gjorts i form av dialoger med leverantörer och mer tid har avsatts för uppföljning av upphandlingar. Detta har gett ett positivt resultat under året i form av fler anbud per upphandling samt ett ökat samarbete med leverantörer. Kompetenshöjande insatser har genomförts i samband med studiebesök hos lokala livsmedelsproducenter, arrangerade av Länsstyrelsen. I samtliga livsmedelsupphandlingar under året har insatser gjorts för att möjliggöra ökade inköp av närproducerade livsmedel. Indikatorn bedöms därför som uppfylld.		

Inriktningsmål: Vi använder energi som är förnybar och energieffektiviteten ökar i våra verksamheter.

Indikatorer	Utfall	Målvärde	
År 2025 har den totala energianvändningen (el + värme + kyla) effektiviserats med 8 procent per kvadratmeter.	-5,5 %	-8 %	
Kommentar Den totala energianvändningen har minskat med 5,5 procent jämfört med 2021. Förutom byte till energieffektiv belysning och driftoptimering har samtliga energibesparande aktiviteter varit pausade under del av året med hänsyn till den ekonomiska situationen i regionen. Indikatorn bedöms som delvis uppfylld.			
År 2025 är andelen förnybar/återvunnen energi minst 92 procent av den totala energianvändningen.	97,6 %	92 %	
Kommentar Av den totala energianvändningen var andelen förnybar/återvunnen energi 98 procent (redovisningen avser 2023). Indikatorn är uppfylld.			
År 2025 är andelen egenproducerad förnybar el minst 4 procent av vår totala elförbrukning.	1,9 %	4 %	
Kommentar Andelen egenproducerad förnybar el har ökat något under året. Planerade solesanläggningar (bland annat de vid Karlskoga och Lindesbergs lasarett) har pausats. Bedömningen är därför att det inte är möjligt att uppnå målet till 2025, varför indikatorn bedöms som ej uppfylld.			

Inriktningsmål: Vi minimerar vår materialförbrukning, minskar våra avfallsmängder och skapar robusta materialflöden.

Indikatorer	Utfall	Målvärde	
År 2025 är materialåtervinningsgraden minst 55 procent.	41,3 %	55 %	
Kommentar Trenden har vänt och en ökad materialåtervinningsgrad kan ses för första gången på flera år. Utvecklingen bedöms gå åt rätt håll och indikatorn bedöms därför som delvis uppfylld.			
År 2025 har klimatpåverkan från produkter på klimatlistan minskat med 15 procent.	1,4 %	-15 %	
Kommentar Klimatpåverkan från inköp av produkter på klimatlistan har minskat med 4,1 procent jämfört med föregående år. Jämfört med 2019 har dock utsläppen ökat med 1,4 procent. Årets minskning beror främst på en ökad andel klimatanvänliga alternativ men också på färre inköp. Störst minskning i antal inköpta produkter har skett för skoöverdrag (-30 procent) och britspapper (-25 procent), produkter som kan ersättas genom ändrade rutiner. Klimatbättre alternativ har köpts in i högre grad för matlådor, soppsåsar, sopsäckar, medicinbägare, bestick/äggkoppar och tvättlappar: - Utsläppen från soppsåsar och sopsäckar har minskat med 25 procent respektive 8 procent, tack vare medveten användning och möjligheten att köpa in större mängder fossilfria alternativ genom klimativäxlingsbidrag. - För matlådor har klimatpåverkan minskat med 57 procent, främst eftersom plastlådor ersatts med bagasselådor efter en ny upphandling. - Klimatpåverkan från inköp av tvättlappar har minskat med 14 procent, trots ökad inköpsvolym, eftersom skumtvättlappar periodvis inte fanns i beställningssortimentet under 2024. Inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har projektet <i>Resurssmart vårdcentral</i> startats för att minska förbrukningen av sopsäckar, britspapper, handskar, engångsskålar och engångsinstrument. Tolv vårdcentraler deltog under året och minskade sina klimatutsläpp med 30 procent för dessa produkter, samtidigt som inköpskostnaderna sjönk.			

Indikatorer	Utfall	Målvärde	
<p>Lokalvården har minskat plastpåsar i papperskorgar, dels genom färre byten, dels genom att fler återvinningsmöbler fått ersätta sopkorgar. Tvättsäckar av tyg har köpts in och används nu istället för plasticsäckar. Folkhögskolorna arbetar aktivt för att minska användningen av engångsmaterial, både genom övergång till andra alternativ och utfasning av onödiga produkter, såsom skoskydd.</p> <p>Trots framsteg är målet långt ifrån att nås och indikatorn bedöms som ej uppfylld. För att uppnå en förändring krävs ytterligare insatser och mer långsiktiga satsningar.</p>			
År 2025 är sjukhusens avfall mindre än 1,5 kg per vårdtid + vårdtillfällen + antal öppen vårdbesök per år.	2,8 kg	1,5 kg	■
<p>Kommentar</p> <p>Mängderna avfall från sjukhusen har minskat jämfört med år 2023. Trots minskningen ligger de totala mängderna avfall på höga nivåer och risken bedöms vara hög för att indikatorn inte uppnås under programperioden.</p>			
År 2025 slänger vi mindre än 15 procent av den mat vi tillagat.	14,4 %	-15 %	●
<p>Kommentar</p> <p>Andelen matsvinn har mätts under tre veckor under året. Folkhögskolorna ingår inte i resultatet, men arbetar för att minimera matsvinnet på flera sätt.</p> <p>Mätningar görs av tallriksvinn, lagringssvinn och servingssvinn, där samtliga kategorier har minskat under året. En förklaring till minskningen av tallriksvinn är att vårdavdelningarna beställer färre extra matbrickor. I stället beställs frysta pajer och pannkakor att ha som reserv till nyinskrivna patienter. Standardiserade portioneringsskedar har börjat att användas så alla tallrikar får rätt portionsstorlek.</p> <p>Indikatorn är uppfylld under året.</p>			
År 2025 har textilsvinnet minskat med 50 procent.			◆
<p>Kommentar</p> <p>Resultaten från årets inventering av textilier visar att informationskampanjen, som inleddes hösten 2023, haft en positiv effekt. Textilsvinnet under 2024 uppgick till 9,9 procent, en tydlig minskning jämfört med 13,9 procent året innan. Under samma period har den onödiga kassationen av personalplagg på grund av bläck-, smink- eller fettfläckar minskat med 20 procent.</p> <p>Samtidigt visar resultaten att fortsatt arbete för att minska textilsvinnet behövs. Trots förbättringarna kasserades fortfarande 7 350 personalplagg i onödan under året. En positiv förändring är att fler medarbetare blivit noggrannare med att tömma fickorna på bland annat pennor och vassa föremål innan tvätt, vilket har haft stor effekt. Däremot har kassationer på grund av smink- och fettfläckar inte minskat i samma utsträckning.</p> <p>Felslängningar vid tvätt- och sopnedkastan är också fortsatt ett problem på USÖ, trots att nya informationsskyltar satts upp vid nedkastan. Vid ett stickprov av restavfall från sjukhuset i november hittades flera tvättsäckar i soporna. För att minska textilsvinnet och den onödiga kassationen ytterligare kommer informationskampanjen att fortsätta under 2025. Kampanjen kommer att kompletteras med bilder och filmer som visar hur en personalblus kan tas av utan att smutas ner av foundation. Dessutom har det beslutats att de nya personalvästarna inte kommer att ha fickor, vilket kan minska risken för glömda föremål i tvätten. Ett annat problem är det höga svinnet av patientbyxor som sannolikt beror på att byxorna ofta följer med patienter hem när deras egna byxor är smutsiga eller trasiga. För att motverka detta finns nu möjlighet att beställa hemgångsbyxor separat, istället för att behöva beställa hela kit med hemgångskläder.</p> <p>Indikatorn bedöms som delvis uppfylld.</p>			
År 2025 finns en långsiktig strategi för cirkulär ekonomi som omfattar beslut avseende om regionen ska hyra/leasa eller äga utrustning.			●
<p>Kommentar</p> <p>Ett förslag till strategi för övergång till en cirkulär ekonomi togs fram under 2024. I januari 2025 beslutade regionstyrelsen att anta förslaget.</p>			

Inriktningsmål: Våra finanser är socialt och miljömässigt hållbara och genererar avkastning.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Extern upplåning för finansiering av investeringar sker om möjligt genom gröna lån. <i>Kommentar</i> Under 2024 har ingen nyupplåning skett. Av den totala skuldportföljen, inklusive lån för externa hyresgäster, är 92 procent finansierat med gröna lån. Indikatorn bedöms därmed vara uppfylld.		
Koldioxidintensiteten från Region Örebro läns kapitalförvaltning ska vara lägre än för jämförbara index med inriktningen att den årligen ska minska. <i>Kommentar</i> Pensionsmedelsportföljens klimatbelastning var 64 procent lägre än index vid mätningen för 2024. Klimatbelastningen mäts genom koldioxidintensitet vilket visar bolagens utsläpp av koldioxidekvivalenter per miljoner kronor intäkter. Pensionsmedelsportföljens koldioxidintensitet uppgår vid årets mätning till 5,4 ton CO ₂ e i jämförelse med index som uppgår till 15,0 CO ₂ e. Koldioxidintensiteten har minskat från 7,2 ton CO ₂ e föregående år. Indikatorn är därmed uppfylld.		

Inriktningsmål: Vi tar tillvara digitaliseringens möjligheter för att skapa tillgängliga och inkluderande verksamheter med låg miljöpåverkan.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Andelen som upplever 1177.se som tillgängligt och inkluderande ökar. <i>Kommentar</i> På 1177.se finns information och tjänster som är riktade till olika målgrupper och åldrar, från tecknade filmer för barn som ska behandlas i vården, till lättlästa artiklar, filmer och bildspel. Man kan också få informationen uppläst, och viss information finns översatt till flera språk. Ungdomsmottagningen på nätet (UMO) förmedlar ett värdebaserat budskap om normkritik, jämställdhet och ett inkluderande förhållningssätt. På 1177.se kan man också göra sina vårdärenden och kontakta vården på tider som passar en själv, till exempel boka tid, förnya recept och läsa sin journal och få en bedömning av sina symtom och sedan få råd om självhjälp eller chatta med en sjuksköterska eller läkare. Det finns ingen regelbunden mätning som specifikt undersöker huruvida användarna upplever 1177.se som tillgängligt och inkluderande. Den kvalitativa undersökning som görs av 1177.se är en NKI-mätning (nöjd-kund-index). Den senaste NKI-mätningen (2023) visade ett minskat NKI-värde jämfört med föregående år – både för det öppna och det inloggade läget. Nationellt skedde minskningen med 5% från 75 till 70 mellan åren - både för inloggat och utloggat läge – och för Region Örebro län minskade nöjdheten med det inloggade läget från 75 till 70 och det utloggade läget från 75 till 68. Det innebär att användarna har rört sig från ”mycket nöjda” till ”nöjda”. Slutsatser från Ineras analys av NKI-resultatet är att en viktig förklaring till det försämrade NKI-värdet finns inom området navigering/översiktighet. Försämringen är mycket tydligare bland yngre och medelålders, än bland äldre. Grupper som är mer ekonomisk sårbara tenderar vara mer nöjda med 1177.se. Grupper som känner osäkerhet kring egen hälsa eller misstro mot sjukvården är mindre nöjda med 1177.se. Användare är mer nöjda när de använder 1177.se för att få tillgång till stöd- och behandlingsverktyg eller hitta information om regler och rättigheter. De som använder sökfunktionen för att hitta rätt vårdmottagning är minst nöjda. Under 2023 tog Inera fram en ny målbild för 1177.se med personcentrering som en viktig princip. Genom att fokusera på den enskilda individens behov och förutsättningar, skapas förutsättningar för en inkluderande tjänst med invånaren som aktiv medskapare i sin egen vård. Målbilden lyfter principen om att digitala lösningar när det är möjligt, men fysiska möten där det behövs. Det här är viktigt för att säkerställa att vårdens begränsade resurser blir tillgängliga för alla. När de som kan utföra sina vårdärenden digitalt för det skapar det möjligheter för individer med svagare resurser, till exempel språksvårigheter, kognitiva funktionsnedsättningar eller helt bara lägre digital kompetens att få kontakt med vården via exempelvis telefon.		

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Även om den NKI-mätning (Nöjd-kund-index) som genomfördes under 2023 indikerar att många utmaningar kvarstår för 1177.se, exempelvis kring navigering och användarvänlighet, så ger målbilden en tydlig riktning för hur 1177 ska utvecklas för att bli mer tillgänglig och inkluderande i framtiden och därmed bidra till en mer jämlik och inkluderande vård. Indikatorn bedöms som delvis uppfylld.		
Vi arbetar med att förbättra och öka antalet digitala möten med patienter. 		
Kommentar Digitala vårdmöten har fortsatt att öka under året. Via 1177 direkt, vår digitala vård online, ökar användandet då fler hittat tjänsten. Vår tidigare väg "digitala mottagningen" minskar i användande då tjänsten flyttats till 1177 direkt. Tjänsten har höga patientbetyg, 4 av 5. Tjänsten 1177 direkt har tagit emot och hanterat 47 254 ärenden under året. Vissa ärenden får direkt egenvårdsråd automatiskt, vissa hanteras klart i vår centrala enhet och vid behov skickas vissa ärenden vidare till vårdcentral för handläggning. Breddningen innebär också att man numera även räknar chatt och andra digitala kommunikationsvägar som patient-kontakter. Digitalisering har givit Specialistpsykiatriskt omvårdnadsteam i norra och västra länsdelen möjlighet att kommunicera digitalt med patienter både via meddelande funktioner och via digitala videomöten som ersättning för fysiska hembesök. Region Örebro läns vårdverksamheter erbjuder behandlings- och utbildningsprogram via den digitala plattformen för stöd och behandling. De program som har flest användare är utbildningsprogram med föräldraförberedande information, artrosskolan, depression, paniksyndrom och social ångest. Indikatorn bedöms som uppfylld.		